

Q&A щодо нового операційного дизайну монетарної політики

1. Що таке операційний дизайн? Чим поточний дизайн відрізняється від попереднього?

Це сукупність інструментів, які Національний банк використовує для здійснення грошово-кредитної політики, та взаємозв'язків між ними. Основний інструмент монетарної політики для НБУ – ключова процента ставка за основним інструментом монетарної політики.

2. Чи означає сьогоднішнє рішення, що змінюються робочі ставки за інструментами НБУ?

Так, під час впровадження нового операційного дизайну, яке супроводжується рішенням з пом'якшення монетарної політики, відбудеться зміна і робочих ставок за інструментами НБУ.

Досі облікова ставка і ставка за двотижневими сертифікатами відрізнялися між собою. Облікова ставка з вересня минулого року знаходилася на рівні 22%, а ставка за двотижневими сертифікатами - на рівні 20%. Національний банк вирішив встановлювати їх на одному рівні (сьогодні – 19%).

Необхідно підкреслити, що у випадку переходу від профіциту до дефіциту ліквідності зміниться і ключовий інструмент монетарної політики. А отже, до облікової ставки буде прив'язана ставка за операціями рефінансування.

Коридор процентних ставок за інструментами постійного доступу буде симетричним відносно облікової ставки. Його верхньою межею є ставка за кредитами овернайт, яку встановлено на 2 п.п. вище за облікову ставку. Тобто у результаті рішення ставка за кредитом овернайт знижується з 24% до 21%. Нижньою межею коридору є ставка за депозитними сертифікатами овернайт, яку встановлено на 2 п.п. нижче за облікову ставку. Вона наразі знижується з 18% до 17%.

Всі операції НБУ з надання ліквідності відтепер будуть проводитися за єдиною ставкою, яка буде дорівнювати ставці за кредитами овернайт.

3. Чи змінюється перелік інструментів підтримки ліквідності НБУ?

Національний банк оптимізував набір інструментів управління ліквідністю, які відіграють допоміжну роль у монетарній політиці. Він не планує регулярне проведення тендерів з розміщення депозитних сертифікатів на терміни, відмінні від двох тижнів. Тобто відтепер Національний банк не буде розміщувати депозитні сертифікати строком один тиждень та один місяць.

З одного боку, це буде стимулювати розвиток міжбанківського кредитного ринку. З іншого боку, це буде підсилювати чіткість сигналів щодо зміни у монетарній політиці.

4. Чи це рішення означає, що НБУ не буде більше підтримувати банки ліквідністю?

У разі потреби в короткостроковій ліквідності банки можуть звернутися до Національного банку, який продовжуватиме виконувати функцію «кредитора останньої інстанції». Операції з підтримки ліквідності, зокрема і шляхом проведення тендера з рефінансування, здійснюватимуться за процентною ставкою на рівні ставки за кредитами овернайт.

Водночас, попит на кредити рефінансування є і буде в найближчий час епізодичним і незначним, оскільки в банківській системі в цілому спостерігається профіцит ліквідності.

5. Чи зміняться ринкові ставки за кредитами і депозитами внаслідок рішення НБУ змінити операційний дизайн?

За нового дизайну процентної політики зміни облікової ставки як орієнтиру вартості грошей та відповідні зміни процентних ставок на міжбанківському ринку будуть транслюватися в зміни процентних ставок за іншими фінансовими активами (зокрема, державними цінними паперами). Також вони врешті-решт будуть впливати на роздрібні ставки комерційних банків за кредитами та депозитами.

6. Навіщо прийнято це рішення змінити операційний дизайн? Які переваги нового дизайну?

Переваги нового операційного механізму монетарної політики – його простота та однозначність комунікації ринку монетарної політики НБУ. Тепер, коли Національний банк буде змінювати свою облікову ставку, всі учасники ринку зможуть точно розуміти, як будуть змінюватися й інші ставки центрального банку.

Для Національного банку перевага цього режиму в тому, що ринок більше реагуватиме на зміну облікової ставки. Це, в кінцевому підсумку, покращить його можливості по управлінню інфляційними процесами.

7. Як новий операційний дизайн вплине на можливість НБУ досягти інфляційну ціль на рівні 12%?

За нового дизайну процентної політики зміни облікової ставки як орієнтиру вартості грошей та відповідні зміни процентних ставок на міжбанківському ринку будуть транслюватися в зміни процентних ставок за іншими фінансовими активами (зокрема, державними цінними паперами). Також вони врешті-решт будуть впливати на роздрібні ставки комерційних банків за кредитами та депозитами. Ці ставки, у свою чергу, мають безпосередній вплив на споживання та інвестиції домогосподарств та підприємств, а отже і на інфляцію.

Таким чином, чіткість і передбачуваність змін облікової буде сприяти формуванню ефективного монетарного трансмісійного механізму. Через нього Національний банк і буде забезпечувати управління інфляційними процесами.